

ДІЛО

Виходить щодня вранці.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОН Ч. 10 П. 1108
Телефон Редакції 245-44
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 504 000
Відк.: Чехосл. Лиги
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) 5.00 злот.
чвертьрічно 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У Мінхені вирішили

Німеччина дістала Судети, Польща і Мадярщина мусять порозумітися з Чехословащиною.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє:
Розмови між головами урядів Німеччини, Італії,
Франції та Англії покінчилися пізно вчором
нічними ось якої умови:

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ, АНГЛІ-
Ю, ФРАНЦІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ, ЗАКЛЮЧЕНЕ
В МІНХЕНІ 29. ВЕРЕСНЯ 1938.

З огляду на те, що вже дійшло до засад-
ничого порозуміння у справі віддачі Ні-
меччині Судетів, Німеччина, Англія,
Франція та Італія узгодили між собою
умови і спосіб передачі того простору
та постанови зв'язані з тим. При цій
годі вони заявляють, що на основі
цього порозуміння кожний сигналізує зо-
крема відповідає за кроки, які він по-
робить при виконанні договору.

1) Евакуація Судетів піchnється 1. жов-
тня.

2) Англія, Франція та Італія заявля-
ють, що чехи покинуть ту територію
до 10. жовтня; праский уряд відпові-
ляє за те, що при евакуації нічого не
застає.

3) Комісія, зложена з представників
Німеччини, Англії, Франції, Італії та Че-
хословащини устійнить спосіб евакуації.

4) Німці обсаджуть по черзі від 1. до 7.
жовтня простори зазначені на мапі як
I, II, III і IV округи. Міжнародна комісія
означить решту території з німецькою
більшістю — німці обсаджуть їх до 10. жов-
тня.

5) Міжнародна комісія означить тери-
торії, на яких має відбутися плебісцит
та устійнить день плебісциту (найдаля-
ше до кінця листопада) і спосіб плебіс-
циту (подібний як у Сардинії). До того
часу плебісцитовий терен обсаджуть між-
народні частини.

6) Міжнародна комісія означить по-
ліційні кордони. Вони внаже сигнатарям
незалежні від етнологічного
розподілу населення, що їх Німеччина
має дістати без плебісциту.

7) До 6-ох місяців населення має пра-
во виїхати, себто переселитися на відступ-
лену територію або покинути її. Чесько-
словацька комісія устійнить подробиці
цього, ухвалить полегші при виїзді на-
селення та внажить дитини, що зро-
здіться на цій підлозі.

8) До 8-ох днів праский уряд звіль-
нить судетських німців з поліції та ар-
мії та випустить на волю судетських
німців.

ДОДАТКОВА ЗАЯВА.

Всі питання пов'язані з передачею тери-
торії, впадають у компетенцію міжнарод-
ної комісії.

СКЛАД КОМІСІЇ.

Висланим в цьому порозумінні ко-
місія буде складатися з держ. секретарів

ря закорд. справ Німеччини, амбасадорів
Італії та Франції в Берліні і з пред-
ставника праского уряду.

СПРАВА ПОЛЬСЬКИХ І МАДЯРСЬКИХ ДО- МАГАНЬ.

ГОЛОВИ 4-ОХ УРЯДІВ заявляють,
що як до 3-ОХ МІСЯЦІВ ЗАІНТЕРЕ-
СОВАНІ УРЯДИ НЕ ПОЛАГОДЯТЬ МІЖ
СОБОЮ СПРАВИ ПОЛЬСЬКОЇ ТА МА-
ДЯРСЬКОЇ МЕНШИНИ, НЕЮ ЗАЙ-
МЕТЬСЯ ЧЕРГОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
4-ОХ ПРЕМ'ЄРІВ.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ЗАГАРАНТУВАЛИ КОРДОНІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ. — НІМЕЧЧИНА І ІТА- ЛІЯ ЧЕКАЮТЬ НА ПОРОЗУМІННЯ ПРАГІ З ВАРШАВОЮ І БУДАПЕШТОМ.

Англія і Франція підписали це порозу-
міння на тій основі, що вони підтриму-
ють оферту з 6. параграфу англо-фран-
цузьких пропозицій з 19. п. м. у справі
міжнародних гарантій чехословацьких
кордонів перед неспровокованим напа-
дом.

З ХВИЛИНОЮ, КОЛИ УРЕГУЛЮЮТЬ
СПРАВУ ПОЛЬСЬКОЇ ТА МАДЯРСЬКОЇ
МЕНШИНИ, НІМЕЧЧИНА І ІТАЛІЯ
ТАКОЖ ДАДУТЬ ГАРАНТІЮ ЧЕХО-
СЛОВАЧЧИНІ.

50 000 КОЛИШНІХ БРИТІЙСЬКИХ ВОЯКІВ ОФ- САДІТЬ СУДЕТИ.

У Лондоні говорять, що Судети обса-
дять „Бритійський Legion“ себто союз
колишніх комбатантів, який вишле ту-
ди 50.000 людей. Вони не будуть мати
зброї ні мундурів, лиш відзнаки на ши-
вільних оліяках.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПОГОДИЛАСЯ ВІДСТУ- ПИТИ НІМЕЧЧИНІ ЗЕМЛІ ДЕ Є ПОНАД 50% НІМЦІВ.

Райтер довідується з праских офіцій-
них кол., що праский уряд, відповідаю-
ючи на бритійську ноту, офіційно по-
годиняє перед мінхенською конференці-
єю відступити Німеччині землі, де живе
понад 50% німців. Він домагається ли-
ше, щоб нові кордони дали змогу Чехо-
словаччині жити і боронитися.

СУДЕТИ І ІСПАНІЯ.

З новіших вісток, які напливають з Лондо-
на, видно, що чехи будуть мусіти покинути Судети
вже до 7. жовтня з ось якої причини:
Англія і Франція погодилися на ту да-
ту за те, що Італія та Німеччина обіцяли
відкликати своїх добровольців з Іспанії.

СПЕЦІАЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ І АКУШЕР

Др. мед. Володимир Станецький

вернувся з ординув.

Львів, ул. Хоружини 12, II. п.
Телефон: 239-39.

Великий Луг

просить

ХРЕСНИХ БАТЬКІВ ЛУГОВОГО ПРАПОРУ,
які досі не мали змоги аложити своїх підписів і пам'ят-
кові пившки, зайти до домика Великого Лугу, Непер-
ника ч. 5 у неділю 2. жовтня між год. 11 і 2-гою впол.,
де буде встановлений прапор і Прохматна Книга, та
просить аложити пившки і підписи. 2037

Народини нової Середущої Європи.

Львів, 30. вересня 1938.

В одиоденних, можна сказати, кількогодін-
них нарадах мінхенської конференції злізівдо-
вано німецько-чеський конфлікт по думці дома-
гань Гітлера. Дня 1. жовтня амамерують ні-
мецькі збройні сили до країни Судетів, обсаджу-
ючи так званий Егерланд з містами Аш, Егер,
Карльсбад і Маріенбад, а до 30. жовтня німці
обіймуть у своє безпелачієне посідання ті даль-
ші частини Судетів, які на мінхенській конфе-
ренції Комітеру Чотирьох признано без плебіс-
циту німецькій державі. Ті ще дальші області
Судетів з німецьким населенням, в яких під кон-
тролем міжнародної комісії має відбутися плебіс-
цит, займе до дня оголошення висіаду плебіс-
циту міжнародний корпус, зорганізований
з англійських, французьких та італійських
військ. Чехословаччина має передати судет-
ську область німцям, чи пак міжнародній ко-
місії без знищення якихнебудь об'єктів і му-
сить до чотирьох тижнів від мінхенського ви-
рішення судетської справи звільнити зі служ-
би всіх змобілізованих воєнків та поліцаів ні-
мецької національності й випустити в тім са-
мім речинні німецьких політичних вазнів на
волю.

Нема що багато казати: третя Німеччина
досягла без одного вистрілу здійснення усіх
своїх вимог. Гітлер знову виходить на сто віс-
сотків переможно з положення, яке авесь світ
уважав причиною та початком великої ката-
строфи. Чехи можуть просити, багаті й по-
грозувати навіть затопленням частини судет-
ської області — вони після мінхенської кон-
ференції чотирьох найбільших потуг Європи
нічого не можуть змінити у свою користь. Ро-
зуміючи це добре, чехословацький уряд почав
евакуацію Праги, вибравши на столицю змен-
шеної Чехословаччини містечко Святий Мар-
тин у Словаччині. Одночасно чехи почали вже
опорожнювати також признану Німеччині су-
детську область. Можна зрозуміти й виро-
зуміти, з якими почуваннями, з яким гірким бо-
дем чехословацький уряд прощається зі своєю
„золотою Прагою“, з доволітим чеським на-
ціональним, культурним та господарським цен-
тром, з прекрасним, гордо над містом паную-
чим Градціном, що опинився тепер усього на
60 кілометрів віддалі від німецького кордону!
Із славянофільського становища ампутування
Чехословаччини на користь Німеччини означає
радикальне ступлення славянського кнзя, що
своїм вістрим сівал в етнічний організм герма-
нізму — історичний процес куди важніший,
як візидання Польшею частини Габсбурзього

Присилайте передплату.

Інкаса, дебітність, авансент банків.
Інкаса раз післяплат.
Оборотний кредит.
Організування промисел підприємств

Становище УНДО до виборів.

(КОМУНІКАТ.)

Дня 29. вересня ц. р. відбулося засідання Центрального Комітету УНДО, на котрім вирішено взяти участь у виборах до союму і сенату. Після того вибрана Екзекутивна партія мандатова комісія предлала Центральному Комітетові на пропозиції округи кандидатів до союму і сенату, що їх — після короткої дискусії і деяких змін — Центральный Комітет затвердив.

До вищевказаного комунікату Генерального Секретаріату УНДО можемо додати деякі ширші інформації. Першим референтом був д-р Михайло Волошин, який склав звіт з авдієнції у прем'єра Складковського, про яку був уже комунікат ПАТ-а. У справі виборів прем'єр став на становищі статус кво в 1935 року з Євнечиною. Ген. секретар партії д-р Ф. Сакстель склав звіт про переговори з іншими українськими політичними партіями у справі міжпартійної консолідації: переговори не дали до успіху, при чому головною причиною

невдачі була розбіжність становища щодо участі у виборах.

Над цими двома звітами розвинулась широка дискусія, в якій взяло участь 16 промовців. Під голосування прийшли два внески. Екзекутива партії оголосила внесок: „Українське Національно-Демократичне Об'єднання бере участь у виборах до союму і сенату, стоячи далі на засадах, висловлених у декларації УНДО з дня 7-го травня 1935“. Другий внесок оголосив д-р Дмитро Левицький: „Центральный Комітет УНДО не оголошує своїх кандидатур у парламентарних виборах осінню 1938 року“. У голосуванні 40 голосів висловилося за першим внеском, 8 за другим, 2 стримались. Устійнені кандидатури передано до відома уряду.

На тому самому засіданні кооптовано до Центрального Комітету д-ра М. Хробака з Перемішля та ред. Івана Кедрина, делегуючи одночасно цього останнього до Екзекутиви партії.

сотні кілометрів майже незалюдненими ще просторами, як це я бачив в Західній Австралії, де фарми та оселі віддалені від себе нерідко по кільканадцять миль. І все це для горстки населення! Але австралійці мають звичай наперед будувати солідні і тривалі дороги, а шойно тоді заселювати край колоністами. Не тільки такі дороги побудували австралійці, — крім цього має Австралія 40 тисяч кілометрів шляхів залізничних, великі копальні золота, заліза, вугілля, олова, срібла цинку і т. д. Все мають — крім одної нафти, якої при дуже добрих розшуках не могли в Австралії відкрити, хоч уряд визначив 25 тисяч фунтів нагороди для того, хто перший відкриє нафту в Австралії.

Надзвичайний свій добробут завдячують австралійці головно різниці, а в першій мірі продукції найліпшої на цілому світі вовни, а ціла Австралія має приблизно 110 мільонів овець. Одне загальна світова економічна криза в роках 1929—1932 — і великий спадок цін на всілякі різні продукти спонукали австралійців, що в останніх 5 літах кинулися вони з питомою їм енергією, розмахом до розбудови великого фабричного промислу, головно в Сідней і Мельборні, так, що вже сьогодні по австралійських фабриках працює понад пів мільона робітників і в найближчій будучині Австралія не тільки, що буде під цим оглядом самовистарчална, — але буде упрямим всілякі свої фабричні вироби експортувати до різних країв Азії та Океанії.

Культура Австралії типово урбаністична, бо 65% всієї людності мешкає по містах, з цього 75% по великих містах. Тому не дивно,

3 раю на Пацифіку.

ВРАЖІННЯ З АВСТРАЛІЇ

Сідней, 1. серпня 1938.

Перші спостереження з мого побуту в Австралії це три негативи. Перше не побачите тут війська, бо Австралія його не має, друге не побачите тут ніде огорожі в публичних городах і парках, а вкешті не знайдете написів „заборонено“ або „строго заборонено“, як це часто стрічається в публичних місцях в Європі. Бо як тут не хочуть, щоб люди щось робили — то казуть „Ви не повинні цього робити“. Тут навіть в урядлах, яких в Австралії дуже мало, шеф до своїх підчинених не звертається ні словами „приказ“ чи „розпорядок“ а живими словами „пропозиція“, наприклад: „пропонує Ви це зробити або виконати“.

Далі в Австралії помітний надзвичайний добробут і грандіозність, високий рівень життя в порівнянні з іншими країнами з таким малочисельним населенням. Це мене в першій мірці здивувало і досі не можу вибачити з дива

— 6 мільонів і 885 тисяч людности Австралії має 530 тисяч приватних автомобілів (ціла Польща має 25 тисяч), кільканадцять щоденників, кожний по 200—300 тисяч переплатників, крім цього багато знаменито ілюстрованих тижневиків і люксово видаваних місячників. Головний жіночий орган „Австралійський жіночий тижневик“ має 393 тисяч передплатників.

Розуміється аналіфбетів в Австралії буквально нема, а імігрантів, які не знають читати і писати взагалі тут не выпускають. Таку кількість і таких величавих крамниць, як у Сідней і Мельборні, навіть по менших містах, як у Перт, столиці Західної Австралії, або в Брізбен, столиці Квінсленду — не знаю, чи можна знайти в яких інших краях навіть з населенням 60—80 мільонів.

А ці знамениті асфальтовані дороги по містах і в глибині краю, що часто перебігають

Мультиміліонер Карнегі віддав велику частину свого майна на добродійні цілі, шпиталі, університети, тощо. Його сусіда із Пятої Євню, Фрік, який усе життя збирав у цьому своєму домі найкращі, безціннішої вартости твори мистецтва, влаштував на вкешті із цієї своєї резиденції музей, один з найцікавіших у Нью Йорку. Та можна сподіватись, що бездомним він не залишиться...

Вся ця частина положена напроти Централ Парку. Там, де він починається, при 59-й вул., у низ — там і початок царства Жіночої Моді — усіх найелегантніших, найкращих, ну й найдорожчих крамниць у Нью Йорку з жіночими одягами і галanterією. Тут і славний „Бойвіт енд Телер“ і „Сакс“ і стільки інших фірм, які поруч капелюшника „Дабса“ є для Америки синонімами стилю, „шику“, елегантності і солідности банкового кошта.

Минаємо катедру св. Патрика, яку вважають найкращою церквою в Америці — може тому, що вона збудована на аразок колонського собору — і стаємо перед комплексом будівель відомих під назвою „Рокефелер Центр“.

Кодиб хтось запитає мене, що мені найбільше подобалося в Нью Йорку наазерх з його будівель, я без надуми відповіла: Центр Рокефелера. Їх хмародери, які імпонують своєю архітектурою, пригнітають могутністю, дивують сміливістю, а цей крім цього всього ще захоплює своєю красою.

Як я вже згадала, це цілий комплекс будівель найбільший у світі, який є власністю однієї людини — Рокефелера, чи тепер, після його смерті, його наслідника. Із 14-ти монументальних будівель, які мають творити цілість цього „центру“, готових уже дванадцять.

Із них від сторони Пятої Євню „Будинок Британської Імперії“, „Французький Дім“, та „Італійська Палата“, перед якою величезні із бронзи, з рисами Муссоліні, тримає на своїх

плечах земний гальб. Поміж двома першими довгий, мов канал широкий простір із квітниками, далі, під водограями з прегарними різьбани, у заглибленні штудерно зложені кльомби (вазми на цьому місці сонгавки) а на тлі цього всього, у глибині, маєстатично вистрілює вгору чудової конструкції 70-поверхова фронтова фасада головної будівлі: Radio City Америки, або у скороченні, відоме у всьому Новому Світі, RCA. В цьому хмародері (якого внутрішні стіни при вході покривають фантастичні картини мексиканця Рібери) містяться найбільше американське радіо, Нешенел Бродкастинг Компані; на 11-ім чи 12-ім поверсі є „сади різних народів“ — японські, єспанські, англійські, голландські і т. д. — із скелями і гаями, все „як має бути“, на 65-ім поверсі дуже модний, елегантний ресторан і бар „Веселка“, так названий від колірних органів, приміщених у білій бані над рестораном; вкешті на самій горі тераса з чудовим видом на Нью Йорк. Особливо гарно виглядає звітлія на пішочні зелені Центрального Парку, поперерізувана білими стяжками асфальтових автомобільних доріг та на західній стороні ріка Гадсон із корабельними пристанями.

Знаючи вже, де більш-менше знаходяться пристані того чи іншого корабельного товариства, пробуємо знайти її з тої 70-поверхової висоти. Але ніяк не можемо нічого агадати; всі згадки перекриває якийсь малий кораблик там, де згідно з нашими обчисленнями повиннаб находитися франц. пристань. Вкешті наші сумніви розвіває інформаційна табличка, де шойно випливають назви присутніх у порті кораблів. Показується, що цей малий кораблик, як він нам заісіля видається, це добре нам знайомий „Норманді“, найбільший корабель світа, правдивий велетень! Ми-ж на 70-му поверсі!

Взлучи дальше вниз по Пятій Євню, минувши 42-гу вулицю і величаву ньюйорську „Публичну Бібліотеку“, далі повільні, мовчотні крам-

МАРІЯ СОКІЛ.

В ньюйорському вітаї.

ПРОХІД ПО ПЯТІЙ ЄВНЮ І ПО ДАХАХ. ХМАРОДЕРІВ.

Є в Нью Йорку чотири вулиці, які для цілої культурної світа тісно зв'язані з поняттям Нью Йорку як метрополії земного гальбу. Це Бродвей, вулиця банків і бірж, центр грошового обороту світа, Бродвей і 42-а вулиця — середок театрів, кін, ресторанів і нічних клубів, вкешті Фіфті Євню — Пята Вулиця, — яка упряміє елегантність, моду, ексклюзивність і багатство однінця.

У всі свої кільканадцятимилеві довжини вона проста, мов стріла, без одного закруту чи вигину. Пройти її пішки від початку себто від Бродвейського Скверу до кінця, до ріки Гарісон, при 143-ій вулиці, на це требаб дня, доби чи більше. Її можна пізнавати тільки частинами, як і всі інші, таксамо несамовито довгі „Аванди“, попадаючи випадково, або навмисно, на оглядини того чи іншого її кута.

Простір між вулицями 60-ою і 99-ою загалом відома як ділянка мільонерів. Ще не так давно всі із ньюйорських багатіїв мали тут свої резиденції. Тепер залишилось цих резиденцій дуже небагато; на їх місці стали розвиватися „апартамент-гаузи“, де помешкання коштують кілька тисяч або й кількадесят тисяч доларів річно. Ці мільонерські резиденції, як казали, із спущеними віконницями, зовсім не хотіли бути сідлом у Нью Йорку більше як на один рік, у „сезоні“ взимі, коли їм не вдалося виїхати до Флориди і в Каліфорнії, в Парижі

що на несповня 7 мільйонів людності має Австралія аж два мільйони міст — Сідней і Мельбурн, а монументальними будівлями, музеями, палатами мистецтва, бібліотеками і т. д., і 6 університетів, а яких для у Мельбурні і Сідней мають по 3 тисячі слухачів. Навіть така маленька Тасманія, з 225 тисячами людності має свій власний університет в Гобарті. Кожний хто сюди приїждить, а Європі чи Америці подивитися на називаючи осяги австралійців, тамбаче, що все це зроблено в такому короткому часі, бо 150 літ тому як адмірал Артур Філіп приїхав з Англії з першими поселенцями до Австралії до затоки, над якою зараз знаходиться Сідней, гарні і великі міста, де вже сьогодні має майже 14 мільйон мешканців і має всі дані стати колись другим Нью-Йорком на південній півкулі.

Була це властиво ціла експедиція, що складалася з 11 вітряних кораблів, що приїхали крім невеликої алагої 1.000 засланців кожного роду різниці приладдя, насіння і домашні тварини, як коні, корови, вівці, кури, навіть крітчик, що потім мільйонами розмножилися в Австралії і стали її найбільшою пошкодою. Тут Філіп заложив першу карку колонію — і такий початок мала колонізація Австралії європейцями.

Цього року власне святкувало місто Сідней дуже урочисто 150 ліття свого існування і колонізації європейцями. З цього приводу відбувалися тут різного роду імпрези і вистави, на які зібрали майже 400 тисяч людей з цілої Австралії, Нової Зеландії, навіть туристи з Великої Британії і Америки.

Шасний край Австралії, бо не має проблеми народностей ні рас — один континент, один нарід, одна мова (англійська з дещо відмінним австралійським акцентом), а 99% всієї людності Австралії британського походження. Гасло австралійців „Австрія для білих“ і ні японців, ні китайців чи інших яких колірних рас тут не впускають. Також нема тут ніякої різниці класів. Нема тут панів, докторів, панів меценатів, панів президентів, не згадуючи про панів полковників і генералів, бо ці титули знають австралійці тільки з газет. Всі вони собі звичайні „містер“. Чи це робітник портовий, чи шофер, чи доктор лікар, або адвокат чи генеральний директор великої торговельної або промислової фірми — всі вони тільки пан Сміт, пан Джонс, чи який який пан Браун. Різниця хіба в тім, що один заробляє менше, другий більше, один їздить звичайним авто, другий люксовим авто. Кожного хто при-

на політична свобода, про яку в Європі в теперішні часи не вiano, чи можна навіть мріяти. Кожний може тут робити, що йому до вподоби, наскільки це не коштує з карним кодексом — може говорити, писати, критикувати уряд чи міністрів. Ніхто тут не відчуває майже ніякої влади, а коли є які уряди то позбавлені вони якоїсь риси бюрократизму. Не знайдете тут таких суворих і ажурних лиців, як в Європі. Тут всі усміхнені, жартівливі, адоволені, живуть безжурно з дня на день і почуватися щасливими. Певно у великій мірі причиняється до влади австралійців цей пречудовий сонячний клімат Австралії, де щонайменше 10 місяців в році світить щоденно сонце і майже щодня можна купатися в морі. Досі я не мав нагоди стрінути песиміста в Австралії — всі тут великі оптимісти, а випадки самогубства тут дуже рідкі. Неодноразово можна написати про Австралію, але на це треба цілої книжки. Варт от згадати про одну своєрідність Австралії, так званих „перелетних лікарів“. В центральній і північній Австралії, де на величезних просторах краю живе ще кількадесят тисяч туземців — австралійських муринів — і

де живе також всього кілька тисяч білих людей, переважно шукаючи золота та інших цінних металів і де нема майже ніяких доріг ні залізниць — австралійський уряд утримує власним коштом лікарів і для кожного з них призначає один літак з летуном, коли хто захоче на тих величезних так слабо заселених просторах, де оселі віддалені від себе часто на кількасот кілометрів, найближчий поликлиничий лікар сідає на літак і їде до хворого а першою поміччю, а в разі поважного випадку забирає хворого до найближчого шпиталю. Для обслуговування лікарських станцій побудовано 20 малих радіових станцій, так, щоб кожний мешканець на цих просторах міг легко порозумітися з найближчим лікарем. Неодноразово життя так урочувало, а життя людини в Австралії має ще якусь вагітність, коли в Європі воно давно втратило всяке значіння.

Влучно назвали деякі подорожники Австралію „раєм на Півдні“, а Сідней виходить брамою до цього раю. На жаль, не для всіх вона отворена, бо дістатися з Європи до Австралії на постійне нелегка справа.

Степан Барчинський.

Ще одно протиукраїнське підприємство

Звідки й куди біжать протиукраїнські кабали ського. — „Шлягер“.

Варшава, 27. вересня 1933.

Це повчальна, характеристична і типова для сучасної стадії українсько-польських відносин історія. І тому варто пригадати докладніше й самі та спробувати поглянути за її куліси. Важимо до цього відворотної хронології фактів.

24. м. м. при нагоді нечуваної атаки на особу Митрополита Шептицького орган люблинського Координаційного Комітету україножерний „Голос Любельський“, а за ним львівський „Дзвіник Польський“ (і навіть незорієнтовані українські часописи) подали під шумними наголовами таку „радісну“ інформацію:

„Duchowni prawoslawni w Tarnobrodzie, Kulni, Potoku i Babiczach, postanowili odprowadzić i głosić kazania do miejscowej ludności wyłącznie w języku polskim. Inowacja ta przyjęta została przez ludność z dużym zadowoleniem. Tak musi być wszędzie!“

І т. д.

Цю дуже на часі і дуже для деякого бажану вістку, спрямовану проти православної духовної влади і проти „українізаторів Холмщини“, розісила у своєму пресовому сервісі варшавська інформаційна агенція „Кабель“.

Вже поверховний погляд на ту вістку, яку ми спеціально переповіли в польському оригіналі, вказує, що джерело її походження не слід шукати, як здавалося, у „власного кореспондента“ чи інформатора. Навпаки — українська транскрипція назв місцевостей (Бабиче замість Бабіце) вказує на те, що планове з „Кабеля“, „перелетли“, „власну інформацію“ таки з нашого „Діла“ (жаль тільки, що українська преса цього відразу не зауважила), яке в несконфіскованому числі з 6. серпня ц. р. під наголовою „На Холмщині“ видрукувало таку замітку:

„ПЕРШИЙ РАЗ“

Ми вже інформували про повну польонізацію православної богослуження на Грубешівщині й Томашівщині. Тепер дістаємо ще такі інформації:

В понеділок 25-го м. м. повітовий староста в Білгороді Шаловський завізав до себе останніх 4-ох православних ставових священників повіту, (6-ох виселили) а саме о. дек. Матвійчук, о. прот. Якуту, о. прот. Павлаха та о. Которівича і в приваті команданта поліції та референта безпеки Варча передав їм усно воядівський наказ говорити проповіді і приватні „податкове набожність з богогласника“ (!) лише і виключно по польськи під загрозою, що на випадок спротиву негайно поміляють вояводу Трамекура та на його приказ виселять неслухняних священників за межі повіту.

Два дні перед тим скликаним (по 2-ох з кожного села) українцям закликав той староста, що на випадок, коли їх священники говоритимуть проповіді в матірній мові — староство негайно заліває церкву. (!)

Таким робом у неділю 31-го липня в останніх церквах Білгородщини, Тарногороді, Куліні, Потокі і Бабичах священники пробували вголосовувати проповіді по польськи. На богослужінні були присутні представники адміністраційної влади.

прес. агенції „Кабель“. — Інтереси п. Добосинського „Кур'єра Столичного“.

Цю нашу загальникову інформацію передрукувала м. й. львівська „Нова Зоря“, за якою подала її об'єктивно під заголовком: „Польська мова в українських церквах“ майже вся німецька преса у Польщі.

У світлі такого дісного стану фактів робота редакції „Кабель“ набирає спеціального по смаку.

Фальшуючи нашу вістку для своїх спекулятивних цілей, редакція згаданої агенції мала що спровоковані нею священники не змогли з різних причин прилюдно тій брехні заперечити.

Коли цій „дрібній“ справі присвячуємо за тільки уваги, то робимо це тому, що показати як дехто з наших польських журналістів прилаговується справі налагодження польсько-українських відносин, тим більше що власне редакція „Кабеля“ старалася не раз рекламувати себе своєю від українських справ.

Як є справді?

А власне так: редактор той агенції п. Єжи Добосинський пробував уже різних метод притягати вліборців та побільшувати атракційність свого сервісу. Спочатку давав різні політичні інформації, потім виважено кокетував політику б. волинського воеводи Юзефського, коли той пробував відіграватися на терені Варшави вдалою „Казрою Молодих“. Тоді навіть у доміви „Кабеля“ на вул. Журавів містилися вершинські відділи лущального „Волині“, що більше: редакція той агенції користувалась інформаційними членами проводу місцевої української студентської організації.

А тепер часи змінилися. На Волині не стало воеводи Юзефського, волинська патріотична молодь розбрелася, а „Кабель“ дивним дивом попав у ласку „Голосу Любельського“ (орган Коорд. Комітету) і випикує страхітливий україножерний теревені.

Метода збирання „інформацій“ у тієї агенції проста: 2 рази на тиждень купують „Діло“ чи „Н. Час“ у кіоску „Руху“, або й беруть готівку (випишаний) сервіс „ВУ“ та наперекір браваді фактично перевертують факти, дати і тенденції. А потім прес-сервіс „Кабеля“ йдеться „українською виворотниною“ і тисніть „архангельське“ „патріотичних“ редакції. На „українських справах“ багато людей заробляє навіть добрі гроші...

В половині ц. м. п. Добосинський пробував до переконання, що видавати пресові бюлетені — це ще замало, щоб мати якісь позитивний голос у поліції. Рішився залучити власну газету, „Кур'єр Столичний“, що має добру перспективу розвитку, бо не єдина ввечір (якщо Варшави та не занепадає подбати за одну „матеріальність“: емоційний український мігави фантастичних „інформацій“, від яких бланк нервовим читачам може тріснути жові).

Продавши „Кур'єра Столичного“ як союзнитих проти-українських заголовків, а в собі реклами. Таким робом вулиці Варшави учорішні думують від „українських“ вігави.

Хтось з польських журналістів „Діла“ каже, що це також реклама... Однач не каже, а каже разне до погляду, що не так... часу.

ниці „консультанційних“ фірм цього самого типу, Вулворта й Креса — відомі „5-центові“ підприємства — які дають напроці себе, по обох боках вулиці, кинувши оком на низку великих „універсальних магазинів“, ставмо на розі 34-ої вулиці перед найбільшим велитнем Нью Йорку, „Емпайр Стейт Білдинг“.

„Провідник по Нью Йорку“, який любить у своїх цифрах, що можуть приголомшити відвідувача — „примітний“, каже з невинною гордістю, що „при будові „Емпайр Стейт Білдинг“ вжили 10 мільйонів цегол; в ньому є більше, як 17 мільйонів стін телефонного, телеграфного й кабельного дроту і місця на 80 тисяч людей; його будова коштувала 40 мільйонів доларів...“ І т. д. з чимось тоном.

Може дещо і перебільшене, але найправдишню відомість є те, що із своїх 102 поверхів, „Емпайр Стейт Білдинг“ є найвищою будовою у світі. Щоб дістатися на сам вершок, аніжакі з поглядний делья видно 30 і більше миль довкола, треба перемогти почуття „страху“ перед такою високою гірською подорожжю, тричі зійти ліфт і заплатити одного долара.

Як читавмо, від коли стоїть „Емпайр Стейт Білдинг“, себто від 1930-го року по нинішній день, на горі було вже майже чотири мільйони „відвідувачів“. Поміжовичи не по одному долару — це у випаді дає непогані заробіток.

Коли дивитися з вулиці, низу, здаєи можна побачити вершок будівлі, який усю ніч освітлений горить, мов свічка, якої формі він і має. Треба, як жартують у Нью Йорку, поклатися на вулиці горілки і тоді дивитися на нього утію!

Цей 102 поверхів бетонну, сталі, скля й мармур (у середині) є найкращим доказом сміливості людського духа в ділянці архітектури та її можливостей. Ще за часів Саймоні Біллі 60 поверховий „Вулворт Білдинг“ був найвищим ланом у світі. Хто ана, чи за 20 років не будуть у Нью Йорку гавітки як „Емпайр Стейт Білдинг“ з поглядною усмішкою...

Іде до Австралії вражає передовсім називаючи.

Сторінка без політики.

Рослинні дива Мексику.

Овочі-гранати.

Мексик — це край незвичайно багатий у різні види дерев і кущів. Начисляють їх не менш, як десять тисяч. Між іншими годяться згадати пристарі кипариси-веланти, що звуть їх „Амисхете“. На цвинтарі Санта Марія де Тіахуа біля міста Оаска, росте „святий кипарис“, що його вважають найстарішим деревом світа. Його вік числять на три, п'ять, а навіть десять тисяч років. Поет Франк Крейн співає про нього цими словами:

„Старий був вже тоді, коли вітри співали йому про абурення Ніліан й Ваннаву, про упадок культури Хуатану. Передпопелі по-твоїм ходили в його тіні, малполюди боролися біля нього. В порівнянні з його віком, молодиками виглядали піраміди, скитині в Карнаку й Люксори та навіть різьби в цеглі з Біре Нім-рода“.

„Святий кипарис“ в Санта Марія дель Тіахуа має 43 м. висоти. Горі смілячкові, що поспів би зрушити його, чи в його корі вирізати свою монограму. За таку сміливість міг би заплатити життям.

У підлісних кущах Морельє росте „Ар-баль де лї Мала Мієр“ — „дерево диких жінки“. Це одне з найдивніших дерев на світі. Хто тільки доторкне його, може набратися пропасниці, зажаження шкіри, й навіть хвороби, що її тоді викликають. На кожнім такому дереві висить напис, що остерігає смілячків, а всі туземці, як і чужинці, свідомі небезпеки, обминають їх здалека. Нюдин хемік, чи інший учений не прослідив досі, в чому лежить небезпечність, страшна сила цих дерев.

У тій самій околиці росте також одиноким на всьє Мексик „длинністоє дерево“, що теж є атракцією міста Квернавака. Своєю назвою завдячує це дерево своїм овочам не більшим від помаранч, які, коли дозрівають, вибухають з

такою великою силою, що удар кусника цього овочу може сильно поранити. На тім дереві висить також пересторога. В місті Квернавака удержують одинокий в цілім Мексикі ботанічний город. Серед нього стоїть вілліа, імовірно улюблене місце побуту імператора Максиміліана та його жінки. Росте там теж „Шіко-Санот“ з малими, але незвичайно смачними овочами. Овочі з цього дерева — це улюблена лакоминка мексиканців. Вони створили навіть легенду про нього, мовляв — Ева дала його Адамові в рай. Ця особлива рослина не росте ніде поза Мексиком.

Атракція проливну Текуантепек це — дерево Папая, яке називають „дель Мельон Санот“. Ростуть на ньому овочі величини мельону, причім вже першого року по засадженні дерево родить 2 до 100 таких овочів, солодких і соковитих, жовтої барви, з чорними зернятками. Незвичайність „Папай“ також в її швидкій розвитку. На однім дереві можна заважати одночасно брукви, квіти й овочі. А вже найдивніше це здібність овочів і листя цього дерева робити м'ясо з лікватого і твердого крихким і соковитим. Завдяки цій прикметі можна його кувати як ледіви.

Найбільш на південь висунена і найбагатша частина Мексику — це провінція Шіпас. Це батьківщина великого числа різних родів дерев, що їх використовують як найцінніші матеріали до виробу меблів. Росте там дерево Саноте. Його пень незвичайно твердий і вилежаний. Свідчать про те пристарі історичні руїни, що в них стовпи і плити зроблені з цього дерева задержалися зовсім незіпсовані, коли імовірно камінь з того часу давно розробився би на пісок. З живиці цього дерева фабрикують американські гуму до жвакання.

Перша дипломатична подорож Чемберлена

Бритійський прем'єр Невіль Чемберлен відкрив своїми подорожами до Німеччини нову еру в дипломатії.

Бодай так записують деякі закордонні часописи. Інші, може й дещо злобні доказують, що майже це номіст у дипломатії, то для самого Чемберлена зовсім буденна справа.

І при цій нагоді згадують таку подію: Тримав він, ще за життя батька, Невіль Чемберлен стояв у провіді промислової фірми в Бірмінгемі.

Яксь австралійська пароплавна спілка розписала конкурс на доставку матеріалів до улаштування кораблів. Справа йшла про різні постелі реквізити кают. Кількадесят фірм

голосило оферти, які різнилися ціною та якістю товарів. На три тижні перед речинцем конкурсу директор пароплавної спілки дістав із Бірмінгему таку телеграму:

„Наш представник буде у вас такого то й такого дня і сподіється, що ви не відмовитеся його прийняти“.

В означений день і годину в канцелярії директора пароплавної спілки з'явився молодий чоловік з парасолою в руці.

Після його візиту директор пароплавної спілки надав до Лондону таку телеграму:

„Ваші пропозиції прийняті“.

На жаль, ціла різниця в цих подорожах така, що тепер не йде про постелі реквізити.

Своєрідна посвята.

Перед одинадцятьма роками процес Нуріка був однією з найбільших кримінальних справ тодішніх часів. Була це справа збиства купця Дебре, який прийшов до мешкання Нуріка за грошми й пісав того шеза.

Нуріка, його жінку та шуриня Дюкена засудили на довічну каторгу. Жінці замінили цю кару на в'язницю. Її поведінка в суді була дуже дивна. Нурік та Дюкен обстоювали свою невинність — вона здебільша мовчала.

Від цієї пори минуло 11 літ. Мати Нуріка обтокнула пороги всіх міністерських та адвокатських канцелярій, щоб перевести справу процесу. Відкид вона осигнула свою ціль.

Те, що на новому процесі виявилася справді дивна й гідна уваги.

Купець вбивав жінку Нуріка, щоб його огра-

бити. Її муж і брат були на роботі — з професії вони муляри — коли вернулися, застали в хаті трупа. Що мали робити? Вночі вони занесли трупа над беріг ріки й кинули в воду. Сама ж убивчиця оповіла у присутії широти товаришів з вичиненої келії.

Ні підчас слідства, ні підчас процесу мужчини її не вразили. Вони присягали на свою невинність, однак не хотіли видати обвинника. І на каторзі вони мовчали одинадцять літ, хоч за співучасть у злочині грозилася їм розмірно невисока кара, всього кілька літ в'язниці.

Правда, з точки погляду загальної моралі їх поведінку можна різно оцінювати, однак, що в цій самопосвяті є справді щось величнього — годі не признати.

Сот роками на ім'я Марія, виховувалася при англійському королівському дворі. З того часу родилися тільки хлопці, які всі були лікарями та юристами. Уродили дітями викликали велику радість у тіл поважній та люблячій серед населення острова родині. Бабуся новонародженої так садливо вітхалася цією подією, що на радість із великого схиливання втратила мову.

Перша дівчина по п'ятисот роках.

На острові Герней живе рід Кнерселів, що має досі тільки мужеских нащадків.

Вперше по п'ятисот роках уродилася в тіл родина дівчини. У християн, що їх уладили в день уродили, брали участь велика частина населення острова. На бенкеті по окрещенні були присутні всі визначні особи. Того ж адвора новонародженої планів губернатор острова та між іншим сказав, що остання дівчина в роді Кнерселів що народилася когдого декого п'ятисот роками на ім'я Марія, виховувалася при англійському королівському дворі. З того часу родилися тільки хлопці, які всі були лікарями та юристами. Уродили дітями викликали велику радість у тіл поважній та люблячій серед населення острова родині. Бабуся новонародженої так садливо вітхалася цією подією, що на радість із великого схиливання втратила мову.

НОВОСТИ
жіночі
і мужескі
Е. ДУМИН
ЛВІВ · КОПЕРНИКА · 4

300-ЛІТТЯ ВІЧНОГО ПЕРА.

Мабуть ніхто не сподіється, що вічність „скінчило“ вже 300 літ свого існування. Перший раз стрічаємося в історії з попитом на нього пера в 1683 р. коли двох голландців опитали свої враження з подорожі до Парижа. Словом тих подорожників знайшов якийсь А. Жюльєн у Гази. Голландські подорожні описують відкриття в якогось париського винахідника, який вироблював перо, яким „можна записати свої аркуші, не мачаючи при тім його в чернило“. Вже тоді голландці передбачували, що дотепер парижанець здобуде майно, бо кожній писати таке казочне перо.

43 МІЛІОНИ АВТ У СВІТІ.

Господарський департамент у Вашингтоні обчислив, що на цілім світі є тепер 43.074.000 механічних возів, з чого 30.041.292 захованося у Злучених Державах на 8.518.463 одиниць порівнянні з минулим роком. За останніх 10 років загальна кількість авт у світі збільшилася на 45 відсотків. Одно авто припадає на 48 осіб, коли десять літ тому відношення було 1:64. У Злучених Державах випадає один на 4 і пів мешканця. Далші місця з моторними займають по черзі: Велика Британія, Франція, Німеччина, Канада й давня Австрія. Останнє місце в цій черзі займає незалежна курортна республіка Ліберія, де одно авто на 12.821 мешканця.

Студентські однострої і шапіри

у величній виборі на складі

у ШАПІРИ вул. ДИЧАКІВСЬКА 1

ВЕСЕЛЕ.

ХИМЕРНА СОБАКА.

Мистець-маляр Ізабе оповідав у своїх минах таку анекдоту:

Якийсь марсець з'явився одного дня в магазині з проханням намалювати йому кімнату та табакерки.

— Я хотів би — каже — щоб ви намалювали мені мого пса. Це така чудова звірину, як не мудре й дотепне звірятко... Вік мій шість років.

Мистець погодився і взяв за це 10 франків.

По двох тижнях мініатура була готова. Клієнт був незвичайно задоволений.

— Неімовірно! Просто неімовірно! Як дві каплі води — Катор. Тільки я не люблю не любити, коли на нього так дивляться, негачині ховається до своєї буди. Була така казі, намалюйте ще й буди.

Ізабе погодився й на цю прохання. Він че підписав ціну на 300 франків.

Клієнт прийшов за мініатурою. Собака нія не було. Була лиш буди.

— Де Катор?

— Увійти собі, він сховався. Я хотів його підчас праці і він утік до буди.

Марсець швидко урештеш.

— Ну й бачите. Як він утік до буди.

І в захопленні замахався на буди.

Азкогозь і потім сповістив у своїй газеті.

Ріжні дороги ведуть до ціли.

— На перший погляд зрібі випадки в житті і щоденні мають дуже часто глибоку думку, міркування дійсності. Тому теж у т. зв. хроніці на сторінках часописів знаходимо що якийсь час опис події, над якою можна багато думати.

— В „Нью Йорк Таймс“ я читав таку історію: Перед судом для негідних у Новім Йорку ставив 13-літній Бейбі Стапс. Обвинуваченням: Бейбі Стапс утік з дому, закрився на корабель і подорожував 17 днів як т. зв. „саї-лей“ пасажир без білету. Перед судом оправдав Бейбі своїм невідпорним бажанням кинути довшу морську подорож, пізнати далі краї. Подорож і сам побут на кораблі був як крик хлопця, якого батько був корабельним кухарем. Суддя, вислухавши хлопця і двох учителів, який ствердив, що Бейбі дуже цікавий і добре вчився, рішив: Бейбі Стапса не віддати до школи кадетів торговельної архітектури. Ну, як-же тобі це подобалося — сказав їм Степан.

— З хлопця вийдуть люди — відповів п. Василь — а яка твоя думка?

— Це все переконує мене про значіння, яке має в житті витривалість. Хлопчина змагався до цілі, інша справа, що вибрав дещо неправильну дорогу.

— Коли вже говорим про витривалість, так скажи тобі одну подію, яка теж свідчить про велике значіння цієї риси характеру. Мій приятель, Василь С. людина зі скромними доходами і ошатний, постійно грав на льотерії. Грав витривало. Деякі його знайомі, коли довідалися про те, що досі нічого не виграв, переконували його, щоб перестав далі грати. Він незмінно відповідав: „Мамою шість є тільки витривалість“. І грав далі. І справді його витривалість нагородила доля. Виграв у IV класі. І то велику суму. Нині став незалежним і має заплановане завтра.

— Так, це правда. Врешті — додав Степан — я сам так роблю, як твій знайомий: я грав у 42-й Льотерії, граю і в 43-й. А ти?

— Я? Признаюся, що „забув“ про те, хоча жінка нагадувала мені. Але піду за твоїм прикладом і вже завтра куплю льос до I-класу 43-ої Льотерії.

КОЖНИЙ ЗНАЙ... що льоси до першої класи 43-тої Класової Льотерії найшасливіше купите

В єдиній українській колектурі

Запозового Товариства Кредитового у Львові, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 38 — партер. Тел. 108-61.
Відомо донто П. К. О. 508.777. — Замовлення з краю полагоджуємо відворотно.

Коли Німеччина займе Судети?

ПОГОЛОСКИ З НІМЕЦЬКИХ ТА БРИТАЙСЬКИХ ДЖЕРЕЛ.

З німецьких міждатних кол інформують, що — відносно до 4. точкою мінхенського порозуміння — німці обсаджать Судети в ось якій спосіб:

1. 2 жовтня I. округу: південно-західну частину півд. частини Чеського Лісу, на північ від Лісу в Пассау, а головнішими місцевостями: Бамберг і Гогенфурт та долину Молдави.

2. 3 жовтня II. округу: у північній Чехії з міста Боленбах, Течен, Фрідланд, Шенлінде,

Гросшенав, Шлюкенау, Гумбург і Варнсдорф.

3. 4 і 5 жовтня III. округу — найбільшу, яка обіймає в першу чергу Егерланд з місцевостями: Егер, Карльсбад, Марієнбад, Нойдек, Холау, Фішерн, Фалькенав, Каден, Себастьянсберг, Грабліц, Аш, Франценсбад, Ноймаркт, Гостав і ін.

6. і 7. жовтня IV. округу на північному сході, з місцевостями Егерсдорф, Фройденталь, Фрайвальдау, Альтштадт і Яверінг.

Як підписали мінхенське порозуміння?

Як інформують з німецьких кол, перший мінхенський договір Гітлер, в год. 1938, підписав з німцями Чехословаччини, Мусоліні й Італії. Всі вони підписали договір у двох примірниках та етнографічну мапу Чехословаччини, на якій означені границі Судетів.

Тоді підписанням відчитано текст договору з тих нових.

Сміло обговорено зміст додаткових заяв, в яких польської та малярської меншини, в чехословаччині границь та складу між-народної комісії та підписано їх у такій спосіб.

Обидва Гітлер попросився з гістьми дяку-вати.

ОДНА НАРАДА МІЖ ГІТЛЕРОМ І МУСОЛІНІЕМ.

Чемберлен відіде в Мінхен шойно в п'ятницю вечір. Передпопуднем при сніданку відбудеться довша розмова.

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ БРИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

Британський уряд мабуть збереться в суботу вечір, щоб вислухати звіту Чемберлена з міжнародної конференції.

ПРЕДСТАВНИКИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ В МІНХЕНІ.

На запрошення Чемберлена і Даллдіє приїждять до Мінхену в год. 1.40; Гітлер прийде до них в 1.50. Італійці приїдуть до них в 2.00. Італійці приїдуть до них в 2.00. Італійці приїдуть до них в 2.00.

ІТАЛІЙЦІ ВИТАЮТЬ МУСОЛІНІЯ.

Італійці вітають Мусоліні в год. 1.40; Гітлер прийде до них в 1.50. Італійці приїдуть до них в 2.00. Італійці приїдуть до них в 2.00.

ПОВОРІТ ДАЛЛДІЄ.

Даллдіє відіде від своїх оточенням до Мінхену в год. 10.

СЛОВАЦЬКІ АВТОНОМІСТИ ПРОГОЛОСЯТЬ НЕЗАЛЕЖНУ СЛОВАЦЬКУ ДЕРЖАВУ?

ПАТ повідомляє: У словацьких колах говорять, що на випадок, якби Чехословаччина зареагувала внутрішніми заколотами, словацькі автономісти проголосять Словацьку незалежну республіку.

МОРАТОРІЯ ДЛЯ ЧЕСЬКИХ ВОЯКІВ.

Влада ухвалила мораторію на чинші для резервістів, що їх покликали під зброю. Цивільні справи проти резервістів припинено на не обмежений час.

ЧЕСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ НАД МІНХЕНСЬКОЮ УМОВОЮ.

Із Праги повідомляють урядово, що раз міністри збираються сьогодні (в 10. год. рані), щоб обговорити мінхенську умову.

ЩЕ ОДНА РОЗМОВА ЧЕМБЕРЛЕНА З ГІТЛЕРОМ.

„Дейлі Мейл“ подає за своїм кореспондентом, що Чемберлен повідомив канцлера Гітлера про приватну розмову на год. 11.30. Британський прем'єр хоче мабуть обговорити з канцлером можливості розв'язки головних труднощів, які залишилися на денному порядку. Чемберлен покине Мінхен шойно по сніданку.

Прем'єр Даллдіє відіде разом із делегцією до Парижа шойно коло год. 13.

НАРАДА МІЖНАРОДНОЇ КОМІСІЇ.

Амбасадори Італії, Франції та Англії вертаються нині передпопуднем до Берліна алі-ками. Сьогодні попередній передбачують нове засідання міжнародної комісії, про яке м'ява в накті великодержав.

ВОЄННІ СУДИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

У Празі появилися урядовий декрет, що вводить війні суди у цілій Чехословаччині.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вінтерн, 2 жовтня (28 вересня) 1888.

ПРОТИ ІНТЕНЦІЇ РУСИНІВ.

Галицький сейм ухвалив шкільний закон, який обмежував права громад відбирати їм право презентувати учителів. Цей закон не дістав царської санкції, але тільки з формальних причин. У зв'язку з цим „Діло“ писало:

„У Відні згодились на обмеження прав громад, тобто на те, щоб відібрати їм право презентувати учителів, а тільки в редакції проекту додали деякі поправки і тому закон не дістав санкції. Міністр освіти в писемі до правого відділу виразно заявив, що „протидія садна реформи... запевнення шкільній владі більше впливу на іменування учителів... заслуговує тільки на підтримку шкільної адміністрації. Міністерство освіти стануло цілком по боці польської охримої більшості, а проти інтенції русинів, висловлених у сеймі та персонілією устами наших послів Романчука і Січинського. Міністерство освіти заявляє, що цілком годиться з тим, щоб права громад перейшло на праву шкільну раду“.

Комунікат.

Діловий Комітет для улагодження похороку бл. п. Ген. Мирона Тарнавського подає отрим до прилюдного відома, що Комітет зложив по-дрібний звіт зі своєї діяльності на засіданні Громадянського Комітету в дні 26. ц. м. та після признання йому абсолютній злікадування.

Рівночасно Діловий Комітет подає до відома, що він рішив присвятити світалий пам'яті П'якйного Генерала окрему Пропам'ятну Книгу та доручив її видання В-ву „Червона Калина“. Ця книжка появиться в найближчих днях у розпродажі.

Львів, дня 30. вересня 1938.

Діловий Комітет.

ВІДКЛИКАЛИ ЕПАРХІЯЛЬНІ ЗБОРИ.

В середу 28. і в четвер 29. вересня ц. р. ма-ли відбутися у Тремичі епархіяльні збори дух-овенства і мирян. В останній хвилині ці збори відкликано з невідомих причин.

Неділя 2. X. 1938.

ДАНСІНГ

у купців, вул. Гродзських 1. Джек Яблонського.

По широкому світі.

Турецький міністр закордонних справ Ру-сті Арас, вертаючися з Женев, спинився в п'ят-ницю у Білгороді та говорив з прем. Стояді-новічем.

Уругвайський уряд виповів Німеччині тор-говельний договір.

Голандія відкланала частинку мобілізацію. Бритійська палата лордів відложила на-ради до понеділка.

РУМУНІЯ У ФІНАНСОВІЙ СКРУТІ.

Закордонні довги Румунії сягають до 78 мільярдів лей. Відсотки від цього рекордового довгу такі великі, що Румунія не буде асигі їх далі платити. В цій справі інтервеніював у ру-мунського міністра фінансів французський по-сол. Наслідок фінансового скрутного поло-ження помітний також на закордонній політи-ці румунського королівства, яка тепер така невизначна, хоча саме в кордоні Румунії бе-хвиля чехословацького конфлікту.

ДИМІСІЯ ЯПОНСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОР-ДОННИХ СПРАВ.

Міністр Угакі подався до димісії разом з дипломатичними дорадниками Сатом і Арі-тою та парламентарним віцеканцлером зако-рдонних справ Матсумото. Ресортом зако-рдонних справ керує покищо прем. Коное.

НЕ БУДЕ ЗМІН У ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ ЯПОНІ.

Як подає Домей, ген. Угакі уступив тому, що спротивився утворенню центрального уря-ду китайських справ.

В урядових колах підкреслюють, що в за-кордонній політиці Японії не буде змін.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ста-наймо під прапор „Просвіти“! Не жалюмо для неї ні праці, ні гроша!

мислений мотив подружньої трагедії молодого пари і епізодичну постать волоцюги-злодія, що грає роль філософа. Всього тут потрохи, як треба у фільмі для якнайширших верств: кохання, ідеалізму, клінічних операцій (чотири!), гарних краєвидів, драматичних і легких діалогів. Сцени операцій запозичені з таких фільмів як "Люди в білому" Болеславського, сентиментальних сцен позичати в нікого не треба. Юноша-Стемповський створив монументальний тип лікаря, Вошерович вніс у всю понуру трагедію кілька променів погоди та гумору.

Неписьменність — велике нещастя однієї й народу. Вона зупиняє людину й наріз у розвитку до інших шаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведін скрізь мислю боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою бейсара з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотників.

Посмертні згадки.

ОЛЕКСАНДЕР ТРАЧ.

Дня 26. вересня ц. р. розпрощався зі світом б. п. Олександр Трач, начальник Відділу Крайового Молодочарського Союзу „Маслосоюз“ у Станіславові. В особі Покійного відійшов знор: один громадянин з рядів покоління, якому довелося пережити більше терпіння і горя, ніж радості хвилини. Покоління, яке у своїй ранній молодості мусило жертвувати все — як до зморозки і власної крові спочатку — за чужі справи, потім за найвищу ціль, за добро Батьківщини.

Од. Трач уродився 1895. року в селі Дубрівці над Сяном. По іспиті зрілості в перекарський гімназії пішов до австрійського війська при першій мобілізації. При 10. подку пішов пережити усі страхотки світової війни, від шухби на фронті до табора полонених у Росії включно. Завжди обов'язковий і вразково умілий, у боях відважний, дослужився ступня поручника.

Після розвалу Австрії вступив до рідної Армії. Брав участь у перших боях під Перекаршем, Львовом і т. д. в VIII. Бригаді У. Г. А. Разом з У. Г. А. пішов за Збруч і агодом з рештками Армії на Чехословаччину.

Вернувшись до Галичини, відразу станув у ряди тих, що піднімали важкого завдання: підняти рідний наріз економічно. Як у збройній боротьбі, так і тут присвічувала йому одна яка: законати свій обов'язок супроти свого народу. В Маслосоюзі працював від 1. IX. 1923 р. спочатку у Львові, від 1. XI 1926 р. у Відділі в Станіславові, як його начальник, до кінця свого вдового життя. Своєю працею причинився до зросту кооператив у своїй окрузі та самого Відділу. Крім цього працював у цілій низці станиславських установ. Чимало заслуг поклав теж як довголітній голова станиславського „Сокола“.

Відійшов Покійний передчасно та без достаточної виправданної причини, які склалися на його суб'єктивне переконання, що на даліш знягання нема вже в нього сил... В дні 28. вересня ц. р. відвели Покійного на Личаківський цвинтар осиротілі вдова, донечка, рідня і за журені товариші праці та зброї. В похороні взяли участь всі службовики Маслосоюзу у Львові, всі начальники Відділів і склада Союзу, представники кооперативних централей і їх працівники, делегація „Сокола“ в Станіславові, соколи зі Львова та широкий гурт громадян, знайомих Покійного. Прощальні промови виголосили дир. Олександра Лис від Дирекції, начальників і співробітників, член Надавірної Ради Олександр Атановський від Надавірної Ради і від кооперативних молочарень станиславської округи та начальник „Сокола“ в Станіславові проф. Заславський від тамашнього „Сокола“. В. Я. П. І.

Спорт.

СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ ОРЛІВ.

В наслідок дня 2. жовтня ц. р. відбудуться на площі Сокола-Батма спортивні змагання Товариства „Орли“. Початок у годині 8. рано (Поліва Служба Божа). На площі приграватиме весь час дуета оркестра.

ІСТОРІЯ СТРИЧ УКРАЇНИ З ГАСМОНЕЮ.

Перед змаганнями за першество Окружної Ліги України з Гасмонєю, що відбудуться в наслідок 2. X. (год. 15-та, грище Чорних) подімо огад дотеперішних стріч обох дружин. Вперше у змаганнях за першество стрілалися Україна з Гасмонєю у 1900 р., виследи 1:0 і в: 9. У 1901 р. 1:1 і 1:2, 1903 — 2:3 і 2:1, 1904 — 2:2 і 1:2, 1905 — 0:0 і 2:2, 1906-07 — 0:0 і 3:1 у 1937-38 — 3:3 і 4:2. Разом 11 стріч, 8 програли, 8 перемог і 3 заграти України, зі загальним відношенням воріт 25:26.

Обі дружини виступлять у своїх найкращих силах.

СЯН — ЛЕХІЯ.

Змагання обох дружин за першество Окружної Ліги відбудуться в наслідок 2. X. на грищі Лехії (Поліва Служба Божа). Початок змагань у год. 10.30 передполуднем.

Сподіюємося, що симпатична перемогла дружина куміє вирішити ці важкі змагання у свою користь та збудує, такі потрібні їм, дві точки.

ЗОРН — ГОЛЬ.

Ці змагання за першество В-лики відбудуться в наслідок 2. X. на грищі 40. полку (Клепарів). Початок у год. 8. передполуднем. Голь — це один із найнебезпечніших противників, тому бора муситиме аналити найважливіше амбіції та жертвенності, щоб цю стрічку вирішити у свою користь.

СТЕП — ПАСТ.

Мистецтва Б-лики. Ця стрічка відбудуться на Поліваці, в год. 2.00 поночі.

Двокрапка.

— Превесела ти Іванка! Коли читаємо П лист, маємо подібне враження, як подорожник, який малює крізь пустиню.

— Твій цікавий? — спитала п. Ірина.

— Адже знаєш П — відповіла п. Оля — тільки голова, вибуховий темперамент, такою не була. Має в житті свій власний стиль. І це він проявляється спеціально в П листах. Іванка каже, як, ну скажимо, як пливе ріка, без зупинки.

— А що вона тепер робить?

— Іванка? Бориться з життям — так каже — це значить: має посаду, працює в бюро, утримується якось і мріє про здійснення свого плану — амбіційна п. Оля.

— Прошу тебе, а як же то вона має пляни? — Носиться здала з думкою амбіційно виконати читальню, на зразок американських читальень, який обіцявав би свій разок і абонентів, які позичали б книжки. Твердить, що такий спосіб наведення прийметься на цій території.

— І що далі? — кинула скептично п. Ірина.

— Те, що Іванка не бракує охоти і волі, закінчує тих тисячів, без яких...

— Відома. І тому пише листи без зупинок — докинула не без іронії п. Ірина.

— Як живе Оля, що нового? Чи даліше виконуватиме свій план Іванка? — привітала Іванка в п. Олю.

— Коли даш 10 золотих до спілки зі мною на одну ціль, скажу тобі щось дуже цікаве — зацікавила п. Олю.

— Прошу, маєш десятку, але зараз кажи, що сталося?

— Подумай Ірусю, лист від Іванки! Лист, в якому...

— Бракує протинок, крапок тощо, ні, ні, це нічого нового!

Ага! Таки ти впала! Навпаки, все є, таки все!

— Що значить: є?

— Так, є: двокрапка!

— Де?

— Зараз по реченні! „Недавно я виграла на лотерії п'яту зі стої завтра приступаю до здійснення мого плану, дістану кредит, кину теперішню працю, починаю нове життя“. — Ну, і що ти на це? — триумфувала п. Оля.

— Дуже тішуся з П успіху і зараз напишу до неї. Але... нащо ти взяла з мене десять золотих, дорога Олю?

— Неадогадливо! На це саме, що послужило Іванці — відповіла з усміхом п. Оля.

— Ага, значить, граємо до спілки на Лотерії! Так? Знайменша думка, ти дійсно вичиняла, але... а коли тигнення?

— Алеж з тебе гарячка! А з Іванки ти купувала собі вже 19 жовтня! Завтра їду до колектури і беру дві п'ятки.

— А не забудь поставити на них двокрапку, жартувала п. Ірина.

KRON
навіска
НАЗІСЬКОГО
устан радичальн
Восініки

Kron Halina № 2
(місячний)
плане цери,
хороше перед
зморщинами
і їх усуває.

Нові книжки і журнали.

НИКНИКИ.

а. Юліан Дзєрович: КАТИХІЗИ для першої і другої класи всеобщих шкіл. Праці Гр. Кат. Богословської Академії у Львові. Накладом Гр. Кат. Богословської Академії. Львів, 1908. Вел. 8-а, стор. 224.

Омелія Пріца: РІД СОПОПАДІСЬНИХ. Історико-генетична студія. Випитка з Альманаху „За велич кави“. Львів, 1908. Вел. 8-а, стор. 22+2 таблиці.

Валерій Дудевич: ГОЛУБИЙ ХРЕСТ. З передмовою Віктора Андрійського. Накладом власним. Львів, 1908. 16-ка, стор. 88.

Василь Лімінченко: ВЕРХОВИНЕЦЬ. Цікаві описи. Накладом Марійського Товариства Мезоці. Львів, 1908. 16-ка, стор. 135.

Володимир Крутицький: ІСТОРІЯ ПОЧАВКА в повісті. Накладом Видавництва „Романска“. Почаїв, 1908. 16-ка, стор. 32.

Евген Мельник: ТЕХНІКА ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА. Підручник для театральних аматорських гуртків. Накладом автора. Львів, 1908. Вел. 16-ка, стор. 125.

ЖУРНАЛИ.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Рік XVI. Ч. 4. Вийде: М. Качалуба: Аналіз гіпнозичних пеліт. — Н. Лузікович: Вплив жовткової форми пошукового впливу мислі. — М. Попович: Статистика частоти захворювань на Бабіацькій. — С. Золотий: За українського лікаря-гіпнозиста. — Хроніка сходів У. Л. Т. — Загальні збори Товариства „Народня Літнина“. — 3 медичної преси. — Новини.

ВІДРОДЖЕННЯ. Інтересний журнал українського протестантського і протестантського руху. Рік видання XI. Ч. 7-8. Вийде: серпень 1908. Львів. СЛУЖБОВИК. Орган „СУПРУГА“. Місячник. Рік XVI. Ч. 9. Вересень 1908. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Діагностичний журнал. Рік VI. Ч. 8-9. Серпень-вересень 1908. Коломия.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIII. Ч. 9. Вересень 1908. Львів. Вийде: Юліановий том. — М. Р. Дурбан: Матеріальний Лес Кішка, як церковний писемник. — а. В. Рабін: Зарадно лікві. — а. М. Мосора: На могилу б. п. о. Ігнатія Юхимовича. — Обсерватор: Нерозумовий образ Матері Божої в Чайковській. — а. Олександр Гайдукевич: Доля нашого Церкві в рр. 1900-1913. — Нові книжки. — Вестник.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОГО БОГОРОДИЦІ. Інтересний російсько-український місячник. Рік видання III. Ч. 9. вересень 1908. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 36-37. 3 11-го вересня 1908. Париж.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Всесоюзної Помощі Українського Вчителівства“. Рік XXVI. Ч. 12. 3 15-го вересня 1908. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 9. Вересень 1908. Львів.

РІДНА ШКОЛА. Інтересний часопис для всіх діячів. Рік VII. Ч. 18. 3 15-го вересня 1908. Львів. Вийде: Новий розпорядок державної шкільної справи. — Освітні для національних шкіл в Румунії у практиці. — Таля Патроне: Година в шкільній школі. — Новий шкільний рік. — О. К. Індивідуальна психологія. — а. Вольф Яворський: Діяльність школи. — Л. Я. Шеремет: Музична культура у Школі. Державні при помочі. — Святий християнський Українці. — Др. П. Біляк: Школа інстинкту. — Іванко Янко. — 3 життя Р. III. — Бібліографія. — Річні звіти.

НАПЕРЕДОДНІ. Літературно-мистецтвий і науковий часопис. Рік II. Ч. 4. 3 15-го вересня 1908. Львів. Вийде: Рим. Країнина: Буревісник після 35-ліття смерті Лесі Українки. — Дарія Нікопська: Світ піаного дітя. — Богдан Ігор Антонович: Країна Благошлюбів. — Іван Козлов: Отримання шкільних Країн. — Олександр Делорно: Залишки. — Олександр Стефанович: Немає такої пошари. — Советський „проект“ правдолюбів. — Степан Олександрович: Критерії оцінки мистецтвального твору. — Богдан Країнина: Вийде. — Н. Г. Св. вересня народи. — Мир. Часопис: Король медової. — Василь Сумар: Оцінки строфи. — Голоси в відродженні. — Ф. ч. Шарль Морис у Французькій Академії. — Др. Микола Андрусь: Трагедія мистецтвального емігранта. — М. Халкош: Н. (Романтизм). — Хроніка.

При зміні адреси просимо полатати й стару адресу.

